

УПОВНОВАЖЕНИЙ

Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8, м. Київ, 01008 E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua тел. (044) 298 7033

_____. _____. 20__ № _____
На № _____ від _____. _____. 20__

Міністерство юстиції України

ПОДАННЯ

**про усунення порушень прав засуджених
та ув'язнених осіб на медичну допомогу**

В межах реалізації Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини на підставі статей 13 та 19-1 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, у період з 19 по 20 жовтня 2022 року групою НПМ здійснено планове відвідування місця несвободи - Вінницької міської медичної частини № 1 філії ДУ Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України в Вінницькій області, у якій на час відвідування перебувало на медичному обслуговуванні 1053 ув'язнених та засуджених, які утримуються в державній установі «Вінницька установа виконання покарань (№ 1)».

Статтею 3 Конституції України визнано найвищою соціальною цінністю людину, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпеку.

Статтею 49 Конституції України визначено, що держава створює умови для ефективного і доступного для всіх громадян медичного обслуговування.

Статтею 6 Основ законодавства України про охорону здоров'я визначено, що кожний громадянин України має право на охорону здоров'я, що передбачає медичний догляд, який є необхідним для підтримання здоров'я людини.

Частиною 3 статті 1 Закону України «Про попереднє ув'язнення» визначено, що тримання осіб, взятих під варту, відповідно до завдань кримінального судочинства здійснюється на принципах неухильного додержання Конституції України, вимог Загальної декларації прав людини, інших міжнародних правових норм і стандартів поводження з ув'язненими і не може поєднуватися з навмисними діями, що завдають фізичних чи моральних страждань або принижують лі

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав
людини
№14958.2/22/39.3 від 30.12.2022
КЕП: Лубінець Д. В. 30.12.2022 12:00
5FB77F7B650371D0400000E88D010044560300

Статтею 11 цього Закону визначено, що медичне обслуговування, а також лікувально-профілактична і протиепідемічна робота в місцях попереднього ув'язнення організуються і проводяться відповідно до законодавства про охорону здоров'я.

Частиною 1 статті 8 Кримінально-виконавчого кодексу України серед основних прав засуджених визначено право на охорону здоров'я, гуманне ставлення до них та на повагу їх людської гідності; засуджені не повинні підлягати жорстокому, нелюдському або такому, що принижує їх гідність, поводженню.

Проте у ході відвідувань місця несвободи виявлено численні факти катувань, інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, а також інші порушення прав людини та суттєві недоліки у діяльності вказаної державної установи, що потребують вжиття невідкладних заходів реагування щодо усунення виявлених порушень та недоліків, причин та умов, що їм сприяють, та притягнення винних осіб до відповідальності.

Так, в порушення вимог Стандартів медичної допомоги при вірусному гепатиті С у дорослих, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України (далі – МОЗ України) від 15.01.2021 № 51, п'ятьом особам з підозрою на вірусний гепатит С не проводиться тестування методом полімеразної ланцюгової реакції, у зв'язку з чим вони не отримують необхідного лікування, що створює небезпеку поширення інфекції та загрожує життю та здоров'ю інших ув'язнених, засуджених та персоналу установи.

В порушення вимог підпункту 4 пункту 1 Розділу X Правил внутрішнього розпорядку слідчих ізоляторів Державної кримінально-виконавчої служби України, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 14.06.2019 № 1769/5, в установі відсутні окрема палата-ізолятор для тримання осіб з психічними розладами. Також, відсутні спеціальні стандартизовані ремені для фіксації осіб у стані збудження та гамівна сорочка. Таким чином, усі заходи фізичного обмеження, які застосовуються до осіб з психічними розладами, відбуваються з порушенням Правил застосування фізичного обмеження та (або) ізоляції при наданні психіатричної допомоги особам, які страждають на психічні розлади, та формами первинної облікової документації, затвердженими наказом Міністерства охорони здоров'я України від 24 березня 2016 року № 240, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 15 квітня 2016 року за № 570/28700.

В порушення вимог підпункту 4 пункту 4 Розділу IX Правил внутрішнього розпорядку слідчих ізоляторів Державної кримінально-виконавчої служби України, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 14.06.2019 № 1769/5 та Державних будівельних норм України В.2.2-17:2006 «Будинки і споруди. Доступність будинків і споруд для маломобільних груп населення» в установі не створено умов щодо утримання осіб з інвалідністю (відсутні поручні, пандуси, сходові підйомники тощо), що обмежує можливість пересування в установах осіб з інвалідністю та може бути розцінено як жорстке або

покарання у розумінні статті 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Відповідно до Порядку організації медичної допомоги на первинному, вторинному (спеціалізованому), третинному (високоспеціалізованому) рівнях із застосуванням телемедицини, затвердженого наказом МОЗ України від 19.10.2015 № 681, через відсутність залучення до телемедичної мережі необхідних лікарів-консультантів, лікарі медичної частини не здійснюють запитів на телемедичне консультування та не мають можливості отримати телемедичне консультування, що обмежує можливості для надання медичної допомоги засудженим та ув'язненим особам в умовах несвободи та призводить до формальності цих обстежень.

Відповідно до Національного переліку лікарських засобів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2009 року № 333 та Уніфікованих клінічних протоколів, розроблених у відповідності до стандартів надання медичної допомоги, затверджених наказом МОЗ України від 28.09.2012 № 751 «Про створення та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги в системі Міністерства охорони здоров'я України», аптека медичної частини не забезпечена виробами медичного призначення та лікарськими засобами належної номенклатури у достатній кількості.

З огляду на викладене, а також приймаючи до уваги те, що за вимогами частини 2 статті 4 Закону України «Про Державну кримінально-виконавчу службу України», непередбачене законодавством обмеження прав і свобод людини та громадянина неприпустиме і тягне за собою відповідальність згідно із законом, на підставі статей 13, 15, 19-1 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» -

ВИМАГАЮ:

1. Вжити невідкладних заходів для усунення наведених порушень прав засуджених та ув'язнених осіб на медичну допомогу, причин та умов, що сприяють таким порушенням, та їх недопущення у подальшій діяльності Вінницької міської медичної частини № 1 філії ДУ Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України в Вінницькій області.

2. Притягнути до дисциплінарної відповідальності керівних службових осіб:

- Вінницької міської медичної частини № 1 філії ДУ Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України в Вінницькій області;

- філії державної установи Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України в Вінницькій області;

- державної установи Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України;

- державної установи Генеральна дирекція Державної кримінально-виконавчої служби України;

- заступників Міністра юстиції України, якими відповідно до розподілу обов'язків має спрямовуватися та координуватися діяльність ДУ Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України та ДУ Генеральна дирекція Державної кримінально-виконавчої служби України, винних у допущенні виявлених порушень прав людини, а також послабленні контролю за організацією діяльності вказаного закладу охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України, розглянувши питання щодо відповідності їх займаним посадам.

3. Про результати подання у місячний строк повідомити Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, додавши на підтвердження інформацію та копії документів про вжиті заходи.

**Уповноважений Верховної
Ради України з прав людини**

Дмитро ЛУБІНЕЦЬ

